

Čís. 2683.

V zásadě není vyloučeno spáchání zločinu krádeže ve společnosti (§ 174 II a) tr. zák.) ani tehdy, když spoluzloděj nebyl trestně zodpovědným; bude záviseti na okolnostech případu, lze-li nazvat takového účastníka krádeže spoluzlodějem čili nic. Předpokládá se, že činnost nezodpovědného zloděje jest objektivně krádeží. Nelze přičítati krádež ve společnosti, je-li spolupůsobení při krádeži podle povahy duševní choroby vůbec vyloučeno a je-li duševně chorý toliko nástrojem v ruce pachatelově.

(Rozh. ze dne 2. března 1927, Zm II 481/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Karla A-a st. do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 9. října 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a), 175 II c) tr. zák., zrušil rozsudkový výrok, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a), 175 II c) tr. zák., potud, pokud jím bylo uznáno na kvalifikaci podle §u 174 II a) tr. zák., zrušil též výrok o trestu a výroky s ním související a vyměřil obžalovanému nový trest.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a), 175 II c) tr. zák., spáchaným mimo jiné tím, že dne 25. března 1926 odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení velkostatkáře B-ho ve společnosti Karla A-a ml. jako spoluzloděje jednu 6 m kolej a pět prážců v ceně 70 Kč. Naproti tomu byl týmž rozsudkem obžalovaný Karel A. ml. podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a) tr. zák., kladený mu obžalovacím spisem za vinu mimo jiné proto, že v době od vánoc 1925 do 27. března 1926 odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení velkostatkáře B-ho ve společnosti Karla A-a st. jako spoluzloděje 16 m kolejí v ceně 432 Kč, při čemž je z rozsudkových důvodů zřejmo, že v těchto 16 m kolejích je zahrnuta také ona 6 m kolej s pěti prážci, jejíž krádeží byl stěžovatel vinným uznán. K výroku, sprostňujícímu obžalovaného Karla A-a ml. z obžaloby, došlo podle rozhodovacích důvodů proto, že týž, jsa podle posudku znalce lékaře blbým («blbcem»), jednal, nemaje rozumu, tedy z důvodu §u 2 písm. a) tr. zák.). Zmateční stížnosti obžalovaného Karla A-a st., dovolávající se důvodů zmatečnosti čís. 5 a 10 §u 281 tr. ř., dlužno přiznati oprávnění, pokud uplatňuje posléz uvedený důvod zmatečnosti hmotněprávní námítkou, že zločinná kvalifikace krádeže podle § 174 II a) tr. zák. není u stěžovatele dána, je-li u domnělého spoluzloděje vyloučen zlý úmysl, poněvadž osoba, deliktu neschopná nemůže býti považována za spoluzloděje ve smyslu onoho zákonného předpisu.

Podle druhého odstavce Šu 5 tr. zák. nemají se ovšem okolnosti omluvné, pro něž zločin vzhledem k pachateli nebo některému ze spoluvinníků nebo účastníků přestává býti trestným toliko pro jeho osobní poměry, vztahovati na ostatní spoluvinníky a účastníky. Podle toho není zásadně vyloučeno spáchání krádeže ve společnosti se spoluzlodějem ani tehdy, když spoluzloděj nebyl trestně odpovědným a bude záviseti na okolnostech případu, lze-li nazvati takového účastníka krádeže spoluzlodějem, čili nic. Jestliž na snadě, že usnadnění a nebezpečnost krádeže, spáchané ve společnosti se spoluzlodějem, jež jsou důvodem vyšší její trestnosti, nezávisí na trestní zodpovědnosti společníka. I spolupachatel, neodpovídající za svůj čin, může se se zlodějskou vůlí účastniti provedení krádeže, přispěti jako spoluzloděj k vykonání činu zodpovědného pachatele a zvětšiti tak nebezpečnost tohoto činu. Předpokládá se jen, že činnost nezodpovědného spoluzloděje jest objektivně krádeží, t. j. že tento spoluzloděj, nehledíc k jeho stavu, vylučujícímu zodpovědnost, spolupůsobí jako zloděj. Zda tomu tak jest, lze, jde-li o některý z důvodů vylučujících zlý úmysl podle Šu 2 a), b), c) nebo g) tr. zák., posouditi jen podle okolností. Je-li důvodem nezodpovědnosti spoluzlodějovy duševní choroba, jest rozhodným druh a stupeň této choroby, poněvadž i duševně chorý může věděti, že spolupůsobí při krádeži, a může spolupůsobiti, máje vůli k tomu čelící. Naproti tomu nelze přičítati krádež ve společnosti, je-li takové spolupůsobení podle povahy duševní choroby vůbec vyloučeno a je-li duševně chorý toliko nástrojem v ruce pachatelově (viz rozhodnutí býv. nejvyššího soudu ve Vídni čís. 4429 a 4490 úř. sb.). V souzeném případě zjišťuje rozsudek o obžalovaném Karlu A-ovi ml., že, jsa osobou blbou, jednal, nemaje rozumu, neboli řečeno slovy zákonného ustanovení citovaného v rozsudku (§ 2 písm. a) tr. zák.), jsa zcela zbaven užívání rozumu. Zrušovacím soudu nelze zkoumati, zda a pokud se toto nenapadené zjištění kryje s lékařským posudkem, jehož se napadený rozsudek v této příčině dovolává, a jest proto tímto zjištěním vázán. Spatřuje-li rozsudek přes toto své zjištění v Karlu A-ovi ml. stěžovatelova spoluzloděje, ač jeho spolupůsobení při krádeži ve smyslu shora vytčeném jest pro jeho duševní chorobu (§ 2 písm. a) tr. zák.) vyloučeno, a uznává-li v důsledku toho u stěžovatele též na kvalifikaci zločinu krádeže podle Šu 174 II a) tr. zák., zakládá se tento výrok na mylném výkladu zákona a činí rozsudek v tomto směru zmatečným podle Šu 281 čís. 10 tr. ř.

Čís. 2684.

K vyloučení možnosti náhrady škody s účinkem Šu 187 tr. zák. není sice třeba, by vrchnost měla již určitou vědomost o vině pachatelově, nýbrž stačí již pouhé, pŕtahy odůvodněné podezření, jest však nutno, by tu bylo takové podezření proti p a c h a t e l i. K vyloučení beztrestnosti nestačí povšechné trestní oznámení (četnictvu), nýbrž záleží na tom, kdy se podezření vrchnosti obrátilo proti pachateli.

(Rozh. ze dne 5. března 1927, Zm I 362/26.)